

Med registrace a schvalování při prodeji, kontroly

- a) **Výroba**
- b) **Prodej (registrace a schvalování)**
- c) **Kontrolní činnost SVS**

Výroba

Výroba medu

Z pohledu chovatelského:

- Med vyrábějí včely.
- Včelař med vytáčí z pláství.

Z pohledu legislativy:

- Nutno rozlišovat vlastní výrobu a prvovýrobu.
- Pravidla platná pro prvovýrobu stanoví příloha I část A bod I odst. 1 nařízení(ES) č. 852/2004. **Tato příloha se vztahuje na prvovýrobu a tyto související postupy: a) přeprava, skladování produktů prvovýroby a manipulace s nimi v místě výroby za předpokladu, že tyto činnosti podstatně nemění jejich povahu**
- **Med a další potraviny včelí produkce: Prvovýroba** zahrnuje chov včel (i pokud se tato činnost vztahuje též na včeliny umístěné v místech vzdálených od včelařových prostor), sběr medu, jeho vytáčení a balení do prvního a/nebo dalšího obalu **v prostorách včelaře**. Jiné postupy probíhající **mimo včelařovy prostory** (např. vytáčení medu a/nebo jeho balení do prvního/dalšího obalu) **nelze považovat za prvovýrobu**, včetně činností, které pro včelaře provádějí kolektivní zařízení (např. družstva).

Výroba medu

Další aspekty prvovýroby:

- Na úrovni prvovýroby mohou být produkty prvovýroby přepravovány a skladovány a může s nimi být manipulováno, pokud tyto činnosti **podstatně nemění** jejich povahu [viz příloha I, část A, bod I odst. 1 písm. a) nařízení].
- Na úrovni prvovýroby se s produkty prvovýroby často provádějí operace pro zajištění jejich lepší obchodní úpravy, např. **vytáčení medu** za účelem odstranění medových plástů.
- Operace jako příležitostná manipulace, příprava, skladování a **podávání potravin soukromými osobami na akcích** jako jsou církevní nebo školní akce nebo venkovské trhy **nepadají do působnosti nařízení, není nutná registrace, resp. schválení.** Pravidla Společenství by se měla vztahovat pouze na podniky, jejichž koncepce předpokládá určitou kontinuitu činností a určitý stupeň organizace.

Výroba medu

Výroba:

- Pojem „podnik“ je zahrnut v definici „potravinářského podniku“ (podle čl. 3 odst. 2 obecného potravinového práva (nařízení (ES) č. 178/2002). **„potravinářským podnikem“ je veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin**

Chovatel včel, který uvádí med na trh **je provozovatelem potravinářského podniku** a platí pro něj daná legislativa*

* podrobněji, včetně výjimek v další části prezentace

Prodej (registrace a schvalování)

Prodej medu

Uvádění medu na trh – obecně

- Spotřeba ve vlastní domácnosti
- Prodej „ze dvora“ (není nutná registrace u KVS)
- Dodání do „výkupny“ (je nutná registrace, popřípadě schválení u KVS)
- Internetový prodej (registrace u SZPI)

Prodej medu „ze dvora“

K O M U ?

- Konečnému spotřebiteli

K D E ?

- Na stanovišti, v domácnosti chovatele
- V tržnici nebo na tržišti (ve smyslu veterinárního zákona)
- Do místního maloobchodu* na území ČR

* Místním maloobchodem jsou např. také stravovací zařízení, velkoobchodní prodejny, distribuční centra supermarketů apod.)

Prodej medu „ze dvora“

Povinnosti prodejce „ze dvora“

- Požadavky na sledovatelnost
- Požadavky na označování
- Požadavky na kvalitu a zdravotní nezávadnost

Prodej medu „ze dvora“

Povinnosti prodejce - sledovatelnost

- V případě **prodeje ze stanoviště** (z domácnosti chovatele) **nemusí** včelař dokládat zdroj medu, je zřejmý
- V případě **prodeje na tržnici nemusí** med doprovázet **obchodní doklad** (nařízení EU č. 931/2011), nicméně v případě **požadavku** dozorujícího **orgánu musí** být chovatel schopen **doložit původ** medu
- Dodává-li chovatel do **místního maloobchodu musí** být med **vždy** doprovázen **obchodním dokladem** (nařízení EU č. 931/2011)

Náležitosti obchodního dokladu

- Přesný popis potraviny
- Objem nebo množství
- Jméno a adresa PPP, odkud a kam byl med distribuován
- Odkaz na šarži (datum minimální trvanlivosti, popř. použitelnosti)
- Datum odeslání

Prodej medu „ze dvora“

Povinnosti prodejce - označování

Med je balená potravinu a proto musí být náležitě označen !!!*

*Pokud chovatel dodává med do jím provozovaného zařízení stravovacích služeb, nemusí být označen

- **Název potravinu** (MED), jsou-li uvedeny další, doplňující údaje, musí být pravdivé
- **Jméno nebo obchodní název a adresa PPP**
- **Čisté množství** v objemových nebo hmotnostních jednotkách
- **Datum minimální trvanlivosti (DMT)**, popř. datum použitelnosti. Uvádí se slovy: „minimální trvanlivost do 31.12.2018“, nebo slovy: „minimální trvanlivost do konce května 2018“ nebo pokud je stanovena DMT delší než 18 měsíců slovy: „ minimální trvanlivost do konce 2018“
- **Podmínky uchování nebo použití**
- **Země původu nebo místo provenience**

Prodej medu „ze dvora“

Povinnosti prodejce - kvalita a zdravotní nezávadnost

- Na trh nesmí být uváděna potravina jiná než bezpečná (nařízení ES č.178/2002)
- Med uváděný na trh musí splňovat všechny požadavky na jeho kvalitu, stanovené v příslušných právních předpisech (např. vyhláška č. 76/2003 Sb.)
- **Zodpovědnost** za dodržování právních norem v oblasti prodeje medu nese **vždy ten, kdo uvádí potravinu na trh** (ten, kdo prodává)

Prodej medu „ze dvora“

Nejdůležitější zásady jsou uvedeny:

<https://www.svscr.cz/zivocisne-produkty/prodej-medu/>

Důležité !

Ze dvora mohu prodávat výhradně svůj med, tedy od mých včel !!!

Prodej medu – dodání do výkupny

Dodání (prodej) medu do výkupny je **vždy** běžným **uvedením medu na trh**. Proto **musí** být ten, kdo dodá do výkupny **vždy registrován* u KVS**, dodává-li také med, který nepochází od jeho včelstev, registrován a schválen příslušnou KVS.

- Podmínka registrace je splněna skutečností, že všichni chovatelé včel – hospodářských zvířat jsou povinně registrováni v ústřední evidenci zvířat (plemenářský zákon). SVS využívá této skutečnosti v souladu s Pokyny pro provádění některých ustanovení nařízení ES č. 852/2004 o hygieně potravin. Tyto pokyny jsou k dispozici: http://www.svscr.cz/wp-content/files/Pokyn_k_provadeni_nekterych_ustanoveni_narizeni_EU_c.852_2004.pdf

Prodej medu – dodání do výkupny

Povinnosti PPP, který dodává med do výkupny

- Registrace (registrace a schválení)
- Požadavky na sledovatelnost
- Požadavky na označování
- Požadavky na kvalitu a zdravotní nezávadnost

Prodej medu – dodání do výkupny

Povinnosti PPP, který dodává med do výkupny – registrace (schválení)

- Registrací se rozumí ohlášení činnosti
- Registrací a schválením se rozumí vydání rozhodnutí KVS na základě žádosti o registraci a schválení
- Formuláře ke stažení:

<https://www.svscr.cz/zivocisne-produkty/cinnosti-registrace-schvaleni-povoleni2/>

- Bližší, konkrétní podmínky, sdělí příslušná KVS
- Vždy je lepší konzultovat předpokládanou činnost na KVS, aby nedošlo k registraci (schválení) k jiné činnosti, než kterou zamýšlíte provozovat

Prodej medu – dodání do výkupny

Povinnosti PPP, který dodává med do výkupny – sledovatelnost

Vychází z jednoho ze základních požadavků potravinového práva – jeden krok zpět, jeden krok vpřed

Náležitosti obchodního dokladu:

- Přesný popis potraviny
- Objem nebo množství
- Jméno a adresa PPP, odkud a kam byl med distribuován
- Odkaz na šarži (datum minimální trvanlivosti, popř. použitelnosti)
- Datum odeslání

Prodej medu – dodání do výkupny

Povinnosti PPP, který dodává med do výkupny – označování

- Vychází z principu pravdivě a dostatečně informovat příjemce (spotřebitele) o potravině a neuvádět ho v omyl
- Med je potravinou jednosložková, může být smíchán zase jen s medem

Povinné informace:

- **Název potraviny** (MED), jsou-li uvedeny další, doplňující údaje, musí být pravdivé
- **Jméno nebo obchodní název a adresa PPP**
- **Čisté množství** v objemových nebo hmotnostních jednotkách
- **Datum minimální trvanlivosti (DMT)**, popř. datum použitelnosti. Uvádí se slovy: „minimální trvanlivost do 31.12.2018“, nebo slovy: „minimální trvanlivost do konce května 2018“ nebo pokud je stanovena DMT delší než 18 měsíců slovy: „ minimální trvanlivost do konce 2018“
- **Podmínky uchování nebo použití**
- **Země původu nebo místo provenience**

Prodej medu – dodání do výkupy

Povinnosti PPP, který dodává med do výkupy – kvalita a zdravotní nezávadnost

- Na trh nesmí být uváděna potravina jiná než bezpečná (nařízení ES č.178/2002)
- Med uváděný na trh musí splňovat všechny požadavky na jeho kvalitu, stanovené v příslušných právních předpisech (např. vyhláška č. 76/2003 Sb.)
- **Zodpovědnost** za dodržování právních norem v oblasti prodeje medu nese **vždy ten, kdo uvádí potravinu na trh** (ten, kdo prodává)

Prodej medu – internetový prodej

- Internetový prodej je prodej „na dálku“, prostřednictvím internetu **nelze prodávat** med **formou prodeje „ze dvora“**
- Internetová nabídka (reklama) např. formou internetové reklamy s uvedením sdělení, že med si lze vyzvednout na adrese chovatele, na stanovišti včelstev nebo na hospodářství chovatele **je v souladu s pravidly pro prodej „ze dvora“**
- Internetový prodej je v kompetenci SZPI, nikoliv SVS

Prodej medu - obecně

- Stejně jako při prodeji medu je postupováno při prodeji mateří kašičky a propolisu, pokud by byly uváděny na trh jako potraviny. Jestliže jsou tyto produkty uváděny na trh jako součást farmakologického průmyslu, kosmetického průmyslu nebo jinak než jako potravinu, platí pro ně odlišná pravidla, než pro potraviny (uváděná v této prezentaci)
- Pyl je sice „produktem včelaření“ nicméně není produktem živočišného původu, protože je včelami pouze mechanicky „sbírán“ a transportován do úlu bez jakéhokoliv dalšího zásahu. Proto je pyl (rouskový) produktem rostlinného původu
- Jakékoliv výrobky s medem nebo z medu již nejsou z pohledu legislativy „med“ a spadají pod dozor SZPI v rámci zákonem rozdělených kompetencí dozorových orgánů

Kontrolní činnost SVS

- **METR 2017**
- **Kontroly v místě určení**
- **Ostatní kontroly**

MKA METR 2017

Cíle MKA METR 2017

- Cílem kontrolní akce bylo především zjistit a ověřit kvalitu a nezávadnost prodáváného medu v rámci prodeje „ze dvora“
- Důležitým cílem bylo také ověřit u prodáváného medu, zda jeho původ na etiketě odpovídá skutečnosti, a to především u medů, deklarovaných jako med z ČR

Místa kontrol

- Tržnice a tržiště a/nebo stanoviště chovatelů včel

Vzorky

- Při každé kontrole byl odebrán vzorek
- Kontrolní akce probíhala od konce června 2017 do poloviny září 2017
- V rámci akce proběhlo **205** kontrol na území všech krajů včetně Prahy

Rozsah vyšetřování vzorků

- Rozsah vyšetření u všech odebraných vzorků: Fyzikálně chemické parametry podle přílohy vyhlášky č 76/2003 Sb. a senzorické posouzení
- U části vzorků, kde byl na etiketě deklarován původ ČR, byl vyšetřován geografický původ a u medů deklarovaných jako jednodruhové byla provedena pylová analýza
- U části vzorků bylo na základě kontrolních zjištění provedeno stanovení reziduí inhibičních látek (vybraná ATB nebo skupina ATB)

MKA METR 2017 - vyhodnocení

Základní statistika

- 100 kontrol na tržnicích
- 105 kontrol na stanovištích včel
- Méně pochybení na stanovištích
- **14 vzorků nevyhovujících (6,8 %)**
- **3 vzorky nevyhověly ve více ukazatelích (2 parametry – 2 vzorky, 3 parametry – jeden vzorek)**
- Nejvíce vzorků nevyhovělo v parametrech **aktivita diastázy (4)**, **HMF (5)** a **elektrická vodivost (5)**
- Nejnižší naměřená hodnota aktivity diastázy: 3,4, nejvyšší naměřená hodnota HMF: 245
- Vždy jeden vzorek nevyhověl v parametrech **sacharóza, botanický původ, nečistoty, senzorické posouzení**
- **Všechny vzorky byly vyhovující v parametrech reziduí inhibičních látek (vybraná ATB)**

MKA METR 2017 - vyhodnocení

Tabulka (Statistika nevyhovujících vzorků podle krajů)

Kraj	Počet kontrol (vzorků)	Nevyhovujících vzorků	Nevyhovujících vzorků ve více parametrech
Praha	12	4	1*
Středočeský	14	2	
Jihočeský	15		
Plzeňský	15	1	
Karlovarský	14	2	1
Ústecký	16	1	
Liberecký	15		
Královéhradecký	14	1	
Pardubický	15	2	1
Vysočina	14		
Jihomoravský	15	1	
Zlínský	15		
Olomoucký	16		
Moravskoslezský	15		

MKA METR 2017 - vyhodnocení

- Některá kontrolní zjištění jsou zveřejněna formou tiskových zpráv, na portálu www.potravinynapranyri.cz nebo na portálu www.bezpecnostpotravin.cz

Příklady článků

- <https://www.svscr.cz/svs-odhalila-vyrobnu-falsovaneho-medu/>
- <http://www.bezpecnostpotravin.cz/prodejce-na-farmarskem-trhu-v-praze-vydaval-med-z-ciny-za-cesky.aspx>

Kontroly v místě určení

Statistika kontrol v místě určení

- V roce 2017 provedla Státní veterinární správa **60 kontrol** v místě určení, zaměřených na obchodování (dovoz) medu
- Během těchto 60 kontrol byly odebrány vzorky v **31 případech**, celkem bylo odebráno **70 vzorků**
- Odebrané vzorky byly analyzovány na fyzikálně-chemické parametry podle přílohy vyhlášky č 76/2003 Sb., sensorické posouzení, geografický původ a rezidua inhibičních látek
- Vyšetřeny byly např. medy z Argentiny, Bulharska, Číny, Mexika, Moldávie, Polska a Ukrajiny
- V současnosti jsou v průběhu vyšetřování testovány také medy z Ruské Federace a dalších zemí
- **Pochybení** byla zjištěna ve **3 případech**. Ve dvou případech **zásilka nebyla nahlášena** SVS, v jednom případě byl nevyhovující výsledek vyšetření odebraného vzorku (**nižší aktivita diastázy**)
- Nejvíce kontrol proběhlo a probíhá ve Středočeském kraji (odebráno 57 vzorků), ale také v Jihomoravském, Olomouckém, Moravskoslezském a dalších

Ostatní kontroly SVS

Kontrolní činnost – med, obecně

- SVS kontroluje med (výrobu, skladování, přepravu, dovoz, vývoz a balení dále jen „zpracování“) ve fázi jeho prvovýroby (produkce) chovatelem včel, při jeho zpracování ve schválených zařízeních, při prodeji „ze dvora“, při uvádění na trh ve stravovacích zařízeních a v místech určení
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) kontroluje med v ostatních případech (v tržní síti, internetový prodej medu a další)
- Ministerstvo obrany a ministerstvo vnitra (v jejich působnosti)
- Med je také předmětem kontrol v rámci potravin nesoucích označení „KLASA“ nebo „regionální potravina“

Ostatní kontroly SVS

Kontrolní činnost – souhrn

Při jakých příležitostech SVS kontroluje med?

- Na vlastní podnět
- Na podnět jiného kontrolního orgánu (SZPI, Policie, Generální ředitelství cel)
- Na podnět jiného subjektu

Vlastní kontroly SVS

- V rámci plánovaných kontrol (víceletý plán kontrol)
- V rámci monitoringu cizorodých látek
- V rámci mimořádných kontrolních akcí
- V rámci kontrol v místech určení
- V rámci kontrol tržnic a tržišť

Děkuji za pozornost

